

Energie in de Provincie Oost-Vlaanderen

1e commissie 20/02/2018

ik?
ik ben
klimaat
gezond
samen met jou!

Oost-Vlaanderen
Klimaatgezond

OVERZICHT vanuit Leefmilieu

**KLIMAAT
GEZOND**

Oost-Vlaanderen

provincie
Oost-Vlaanderen

Waar wil de provincie naartoe?

- **Klimaatneutraal in 2050**
 - Tussenstap: 20% reductie van de uitstoot van broeikasgassen tegen 2020 tov 2011
- **Klimaatbestendig in 2050**
 - Negatieve effecten klimaatverandering maximaal temperen

Naar een klimaatgezond
Oost-Vlaanderen

(Sub-)doelstelling

Productie van HE + rationeel en efficiënt energiegebruik

Doelstelling reductie totale energiebehoefte:

- 40% tegen 2020
- 60% tegen 2030
- 100% tegen 2050

ik?
ik ben
klimaat
gezond
samen met jou!

Provincie ondersteunt steden en gemeenten

Burgemeestersconvenant: opmaak duurzame energie –en klimaatactieplannen

- **Gent, Dendermonde, Aalst, Sint-Niklaas en Kruibeke:** voorlopers
- **POV begeleidde 20-tal gemeenten bij opmaak SECAP**
 - engagement tot 2020 moet hernieuwd worden tot 2030 : ongeveer de helft van de gemeenten
- **3 regionale projecten/plannen** met intercommunales
 - Klimaatgezond Meetjesland (14 gemeenten)
 - Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen (13 gemeenten)
 - Klimaatgezond Waasland (7 gemeenten)
 - → In al gemeentelijke klimaatplannen werden specifieke scenario's, doelstellingen en acties rond HE en energie-efficiëntie opgenomen

Ondertekening, stand van zaken januari 2018

55 gemeenten
ondertekenden
Burgemeestersconvenant

Legende

Ondertekening

40% CO₂-reductie tegen 2030
adaptatie

20% CO₂-reductie tegen 2020

Interesse

Geen interesse

Regionale klimaatprojecten

Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen

Klimaatgezond Meetjesland

Wasland Klimaatland

Burgemeestersconvenant: uitvoering

- netwerk Burgemeestersconvenant
- extra projectenaanbod voor Oost-Vlaamse gemeenten via het Milieucontract i.s.m. BBL en partner organisaties

GEMEENTE
VOOR DE
TOEKOMST

**BOND
BETER
LEEF** VOOR DE
TOEKOMST
MILIEU

Klimaat –en energieprojecten (1)

- Klimaatvriendelijke lokale evenementen
- Co-creatie voor een gesmaakt participatietraject
- Quick scan 'energie uit lokale houtige biomassa'
- Van burgerinitiatief naar energiecoöperatie
- Ondersteuning bij gedragen ontwikkeling van lokaal wind-potentieel

ik?
ik ben
klimaat
gezond
samen met jou!

Klimaat –en energieprojecten (2)

- Bouw- en renovatieadvies voor inwoners van jouw gemeente
- Duurzaam advies voor gemeentelijke bouw- en wijkprojecten
- Trajectbegeleiding gemeenschappelijk eco-wonen
- Energieverlies in beeld brengen met thermografie

ik?
ik ben
klimaat
gezond
samen met jou!

Aanbod aan gemeenten via milieucontract: **Klimaatvriendelijke lokale evenementen**

- Doel: verduurzamen van kleine en grote evenementen
- Opmaak van een actieplan en uitvoering van concrete maatregelen op de locatie van het evenement
- Projectverloop:
 - analyse van de bestaande situatie
 - inventariseren van mogelijke maatregelen, ingrepen en duurzame alternatieven
 - draagvlak creëren bij betrokken actoren + advies rond communicatie
 - bundelen inzichten na afloop van de editie + actieplan voor volgende edities

Aanbod aan gemeenten via milieucontract: **Co-creatie voor een gesmaakt participatietraject**

- Doel: activeren en betrekken van burgers bij de klimaatacties
- Specifieke doel wordt afgebakend → participatietraject wordt ontworpen
- Volgende stappen:
 - Startoverleg met kerngroep
 - Ontwerpworkshop → draaiboek participatiemoment + communicatietraject
 - Begeleiding van het participatiemoment
 - Evaluatie van het participatiemoment en identificeren van volgende stappen

Aanbod aan gemeenten via milieucontract: Van burgerinitiatief naar energiecoöperatie

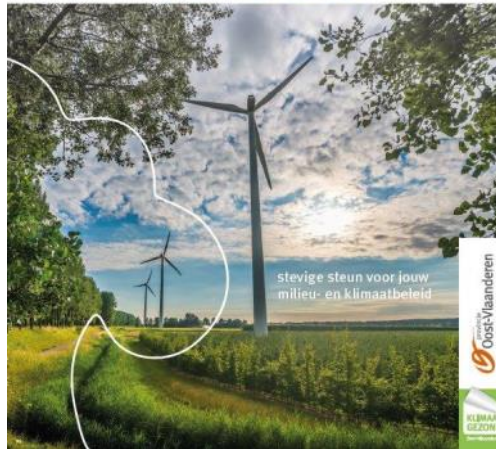
- Doel: gemeenten en burgers wegwijs maken in de wereld van de burgercoöperaties
- Projectverloop:
 - stap 1: inzichtfase: hoe werken coöperaties? Wat is de gewenste schaalgrootte, wat is de rol van de gemeente?
 - stap 2a: wervingsfase: indien voldoende potentieel, burgers warm maken, samen brengen en informeren
 - stap 2b: indien oprichting burgercoöperatie niet opportuun → realisatie van projecten via bestaande coöperaties

Aanbod aan gemeenten via milieucontract: **Bouw- en renovatieadvies voor inwoners van jouw gemeente**

- Doel: onafhankelijk advies rond duurzaam bouwen of renoveren toegankelijk maken voor elke Oost-Vlaming (417 renovatieadviezen en 26 bouwadviezen in 2017)
- 1,5u durend advies op maat (cfr. Vlaamse Maatstaf Duurzaam Wonen)
- Bouwadvies op kantoor, renovatieadvies op de werf
- Gratis in 52 gemeenten, in de andere gemeenten betaalt de burger 68 euro

www.bouwwijs.be/bouwadvies-en-premies/renovatieadvies-aan-huis/gratis-in-jouw-gemeente

Aanbod aan gemeenten via milieucontract: **Duurzaam advies voor gemeentelijke bouw- en wijkprojecten**

- professioneel advies bij zowel nieuwbouw –als renovatieprojecten, masterplannen, beeldkwaliteitsplannen, inrichtingsplannen, verkavelingen of ruimtelijke uitvoeringplannen (9 in 2017)
- opmaak of screening van bestekken en eisenprogramma en bij projectdefinitie
- ambitieniveau bepalen, rekening houdend met budget en prioriteiten vastleggen
- streven naar – indien van toepassing- een bijna energieneutraal project (BEN-gebouw)

Aanbod aan gemeenten via milieucontract: **Trajectbegeleiding gemeenschappelijk eco-wonen**

- Doel: gemeenten begeleiden wanneer ze een site ter beschikking stellen aan een groep voor gemeenschappelijk eco-wonen
- Projectverloop:
 - in kaart brengen van mogelijkheden en ambities omtrent samenhuizen voor de specifieke site
 - voorbereiding van de projectoproep om kandidaatgroepen te vinden
 - opmaak stappenplan + timing voor het traject
 - communicatie en opmaak van officiële documenten zoals verkoopdossier
 - beoordeling van en selectie uit de kandidaatgroepen

Aanbod aan gemeenten via milieucontract: **Energieverlies in beeld brengen met thermografie**

- Doel: warmteverlies van woningen in beeld brengen
- Projectverloop:
 - vastleggen focus en aanpak (vb. quick-scan bij meerdere woningen of doorgedreven scan bij één woning)
 - communicatie: zoeken naar geschikte woningen + rapportering achteraf
 - bewoners vullen vragenlijst in + thermografisch onderzoek
 - rapportering met fotomateriaal

Provincie sensibiliseert en informeert – steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

See2Do!

Gezinnen en gemeentebesturen aanzetten tot energiezuinige renovaties door energieverlies en oplossingen voor dit energieverlies zichtbaar te maken

- Het energieverlies van de gevel van de woning zichtbaar maken door middel van warmtebeelden (gevelscan);
- Het energieverlies van de volledige woning zichtbaar maken door middel van warmtebeelden (renovatieadvies aan huis met thermografische woningscan);
- Aanbieden van begeleiding en ontzorging bij renovatie;

Output:

- 750 gevelscans in Aalst, Watertorenwijk en Waarschoot, Merelstraat - Hovingen
- 100 renovatieadviezen aan huis met woningscans
- Doel: 50 renovaties opstarten
- Draaiboek voor een collectieve aanpak van renovaties

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

begeleiding collectieve renovatieprojecten

- Ik renoveer dus ik BEN! In Oudenaarde, Zingem en Kruishoutem
- In kader van Europees project See2Do! 'Meer zien?' in Aalst en Waarschoot
- 'Eerste hulp bij renovatieplannen? In Kruibeke

Doel: 20
gerealiseerde
projecten in
2018-2019

Ik wil méér zien!

Mijn woning wordt gratis gescand op energieverliezen, dankzij het SeezDot project in deze straat.

Meer info?
www.bouwwijs.be/meerzien

Eerste hulp bij renovatieplannen?

Laat je nu begeleiden van a tot z.

Infoavond
28 september

Ik renoveer dus ik BEN!
stap mee in ons renovatietraject

Kom naar één van de Infoavonden bij jou in de buurt.

23 maart om 20 uur
Volkszaal van het Stadhuis, Markt, Oudenaarde

27 maart om 20 uur
C.C. De Mastbloem, Waregemsesteenweg 22, Kruishoutem

www.bouwwijs.be
samen duurzaam renoveren

gratis, onafhankelijk advies en begeleiding

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

-jaarlijkse infostand op **Bouw –en immobiliënbeurs**
-Bouw –en renovatieadvies aan huis: **417**
renovatieadviezen naast **26 bouwadviezen** in **2017**

-online tool om na te gaan hoe energiezuinig
jouw huis is en hoe je dit kan verbeteren:

www.bouwwijs.be/mijnwarmhuis

Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen Provincie Oost-Vlaanderen

Hoe warm is jouw huis?

nieuw

Hoe energiezuinig is jouw huis?
Hoe kan het beter en wat kost het?

Bereken het zelf!

www.bouwwijs.be/mijnwarmhuis

KLIMAAT GEZOND

interreg Vlaanderen-Nederland

See 3Do

Uw droomhuis?

Onze renovatieadviseur komt aan huis.

www.bouwwijs.be

dakisolatie
-€447/jaar

energiezuinige ramen
-€300/jaar

interreg Vlaanderen-Nederland

See 3Do

KLIMAAT GEZOND

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

Infoavonden 'Verhuren zonder zorgen!' (najaar 2017)

in 10 gemeenten i.sm. Wonen Vlaanderen,
SVK's, Eandis, energiesnoeiers

en energiehuizen (> 900 deelnemers)

thema: (structurele) energiebesparende
maatregelen en de financiering errond,
gericht naar private verhuurders

Studiedagen voor gemeenten (2017)

-burenpremie

-zonnekaart

-rationeel waterbeheer

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen groepsaankoop groene stroom

6de ga groene stroom : 69.000 inschrijvingen
33.000 acceptaties

Totaal offline: 7.158, waarvan
3.391 via loket

7de ga groene stroom : 54.000 inschrijvingen
< waarvan 2.000 bedrijven

Totaal offline: 7.414, waarvan
3.244 via Loket

ENGIE Electrabel bood de laagste prijs op de veiling
van 8 februari.

kies voor
100% **groene stroom**
via **groepsaankoop!**

Samen maken we je energierekening
lager & groener
wijs ho!

Schrijf in vóór 8 februari 2018 via
www.samengaanwegroener.be

Ook voor
zelfstandigen
en
bedrijven

Vragen?
• Gratis infolijn: 0800 76 101 (werkdagen van 9 tot 20 uur)
• groenestroom@oost-vlaanderen.be

provincie
Oost-Vlaanderen

PROJECTEN

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen groepsaankoop zonnepanelen

1ste ga zon in 2016: > 10.600 inschrijvingen

2.850 installaties = 12.078 kWp of 11.000 kWh

jaarlijks opgewekte zonnestroom

2de ga zon in 2017: 12.000 inschrijvingen

> 3.000 installaties = 13.300 kWp of 12.000 MWh

jaarlijkse opgewekte zonnestroom

**SAMEN GOED VOOR 24 VOETBALVELDEN
ZONNEPANELEN**

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

opleidingen voor bouwprofessionelen (2017):

- isoleren platte daken
- isoleren hellende daken
- isoleren sarkingdak
- buitengevelisolatie

future-proofed wonen

samenbrengen van lokale besturen,
projectontwikkelaars,
vastgoedmakelaars en andere
bouwactoren

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

Wat?

- opdracht van de provincie Oost en West-Vlaanderen uitgevoerd door Bond beter Leefmilieu en Bopro
- Via transitieproces met diverse mensen (banken, aannemers, onderwijsinstellingen, lokale besturen,...). een renovatietoolkit opstellen met 10 cases

Doelstelling: renovatietoolkit = handleiding waarmee gemeentes een waaier van 10 verschillende renovatie-uitdagingen kunnen aanpakken. Hoe je voor verschillende wooneenheden en met welke middelen en mensen je als gemeente renovatie best aanpakt, wordt via deze toolkit helemaal duidelijk.

Doelgroep: gemeenten

steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen

- Case 1 Gemeentegids voor jouw verbouwing
- Case 2 Alternatieve financiering openbare gebouwen
- **Case 3 Juridisch kader bouwvergunning/bouwverordening (vervolgtraject Laarne ism dienst ruimte)**
- Case 4 Gericht renovatiebeleid opmaken
- Case 5 Renoveren huurhuizen
- Case 6 Ontzorging
- Case 7 Wat doe je met de energieboekhouding?
- Case 8 Technisch beheer & onderhoud
- Case 9 Collectieve renovatie (straat)
- Case 10 Bouwadvies/renovatieadvies aan huis

ik?
ik ben
klimaat
gezond
samen met jou!

Provincie ondersteunt scholen – dienst NME

DIENSTEN

- 336 Oost-Vlaamse MOS-scholen (Milieuzorg op school)*
- de Klimaatbende: voor lagere scholen. Directie, leerkrachten en leerlingen gaan zelf aan de slag in hun school, en dagen andere scholen uit om CO2 te reduceren en leren hoe ze de klimaatopwarming beperken.
- gratis (uitleen-) energiekoffers voor lager en secundair onderwijs

*eind 2016

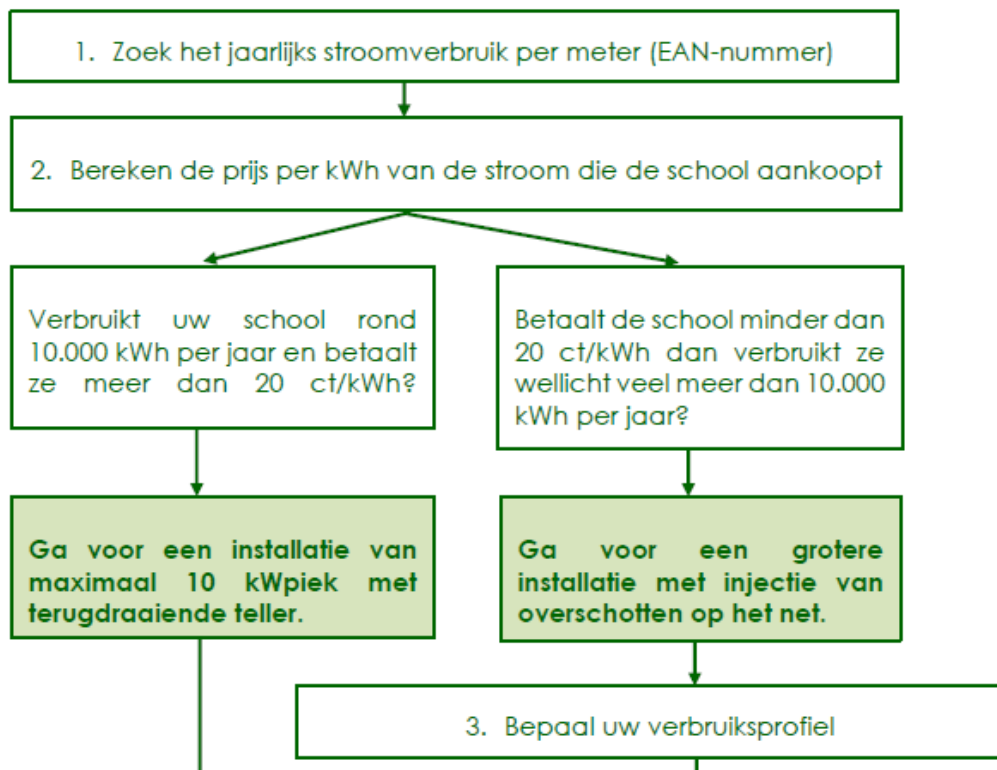
Campagne 'Word Energieke School':

jaarlijks 50 scholen die investeren in energiebesparende maatregelen, dakisolatie of re-lamping t.w.v. 600 euro i.s.m. energiesnoeiersbedrijven

Faciliteren van zonne-energieprojecten in scholen:

- **theoretische route** = menukaart met alle technische en financiële voorwaarden voor installatie van zonnepanelen in scholen en stappenplan

Faciliteren van zonne-energieprojecten in scholen:

- **praktische route** = proefproject in 3 Oost-Vlaamse scholen in 2017:
 - vrije basisschool De Klimop – Bavegem
 - vrije basisschool De Parel – Heusden
 - Sint-Franciscus-Instituut – Melle
- **vervolgtraject in 2018-2019**: ondersteuning van scholen die zonnepanelen willen installeren met focus op participatie van de (scholen-) gemeenschap
 - via crowdfunding
 - via burgercoöperatie

Provincie als actieve partner in Zonneberg te Zelzate

- uitbouw van een educatief centrum rond hernieuwbare energie als aanvulling op het NME-aanbod van de Kaaihoeve en Bastion VIII (vanaf september 2018):
- → creëren van een breed maatschappelijk draagvlak rond HE met:
 - informatiecentrum
 - klimaat –en energiep pad
 - interactieve tentoonstelling
 - educatieve pakketten voor leerlingen lager en middelbaar onderwijs, hoger onderwijs

Doel: 1.000 à 2.000 bezoekers per jaar
Op lange termijn kan dit uitgroeien tot 5.500 bezoekers per jaar (cijfers Bastion VIII met reeds traditie rond NME).

ik?
ik ben
klimaat
gezond
samen met jou!

Provincie stimuleert de energietransitie

Projectsubsidies: energieambassadeurs

Wat? Subsidies aan **energieambassadeurs** voor de uitvoering van **concrete** projecten die bijdragen tot de **energietransitie** in **Oost-Vlaanderen** met als doel de **CO₂-uitstoot te verminderen**

Wie? Alle Oost-Vlaamse organisaties scholen, steden en gemeenten, intergen ondernemingen

Hoeveel? minimum 2.000 euro
maximum 20.000 euro

Wanneer? Voor 1 april 2018
Eerste ronde: **14 projecten goedgekeurd**
Totale subsidie: **181.000 euro**

Projectsubsidies: experimentele woonvormen (dienst Wonen)

Wat? projectsubsidies toegekend worden aan innoverende, experimentele woonprojecten in Oost-Vlaanderen, die te maken hebben met 4 thema's: **Meegroeiwonen, gemeenschappelijk wonen, aangepast wonen en leefbare en duurzame wijken.** De experimentele woonprojecten dienen **innoverend, klimaatgezond** en **compact** te zijn.

Wie? Alle Oost-Vlaamse organisaties met rechtspersoonlijkheid

Hoeveel? bedrag van de subsidie afhankelijk van de elementen in het aanvraagdossier

Wanneer? Voor 1 september 2018

Aanvullende leningen (dienst Wonen)

Wat? Om je woning te verbouwen kun je bij de Provincie terecht voor een aanvullende lening, bovenop je hoofdlening. Momenteel wordt onderzocht of er bij het verlenen van deze leningen ook bijzondere voorwaarden m.b.t. duurzaam (ver-)bouwen/energie-efficiëntie kunnen worden meegenomen

Wie? Op die aanvullende lening heb je recht als je een bescheiden inkomen hebt.

Hoeveel? Je kunt tot 12 000 EUR aanvullend lenen
Voor een jaarlijks kostenpercentage
van 2 %

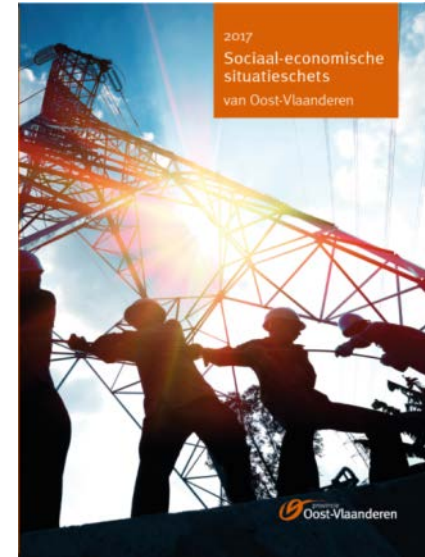
Wanneer? Terug te betalen
in 5, 10, 15 of 20 jaar

OVERZICHT vanuit Economie, Europese en Internationale samenwerking

Economie, Europese & Internationale samenwerking

- Energie in Oost-Vlaanderen en het Waasland: Studie in de sociaal economische situatieschets van Oost-Vlaanderen

https://issuu.com/poveconomie/docs/sociaal_economische_situatieschets

- Subsidiereglement duurzame bedrijventerreinen: Oost-Vlaamse KMO's en lokale besturen (gemeenten) die een samenwerkingsverband opzetten of versterken tbhv. een duurzaam bedrijventerrein. Inclusief acties omtrent energie en verduurzaming

Economie, Europese & Internationale samenwerking

Partnerschap van de Provincie in de **Cleantech Cluster Regio Gent** met de ambitie om tegen 2030 een actief ecosysteem te realiseren in de Gentse regio met oplossingen voor uitdagingen op het vlak van klimaat, water, **energie**, materialen en mobiliteit.

De uitdagingen hierbij zijn :

- daling van de stedelijke CO2-uitstoot door:
 - lager energieverbruik
 - lokale productie van hernieuwbare energie
- Daling van de industriële CO2-uitstoot, door:
 - lager energie-, materiaal- en waterverbruik

Eind 2016: verdiepingsdagen : thema's water, energie, materialen en mobiliteit in samenwerking met de 6 partners en deskundigen :

→hadden tot doel kansrijke cases verfijnder te benoemen en mobiliserende projecten te bepalen om klaar te staan voor belangrijke Vlaamse, nationale en internationale subsidiedossier

Economie, Europese & Internationale samenwerking

Klimaatfondsproject ism POM:

Een **klimaatinnovatieve economie** stimuleren via schone technologieën

Draagvlak en engagement inzake schone technologieën creëren bij het havenbedrijf, bedrijven in het havengebied en omliggende Oost-Vlaamse bedrijven door de organisatie van:

- Technologie in Actie workshops om relevante nieuwe technologieën te introduceren
- peer to peer workshops rond best practices en toegepaste schone technologieën door de specifieke voorbeeldbedrijven.

Project: Klimaatinnovatieve Economie

- juni 2017 : Biofabriek van de toekomst

initiatief van de Provincie, de POM, de Biorefine Cluster Europe en de Bio Base Europe Pilot Plant

→ Studiedag en projectenmarkt waarop de huidige ontwikkelingen, projecten en opportuniteiten binnen de wereld van de Vlaamse bio-economie aan bod kwamen

- november 2017 : studiedag 'Waterstof en energietransitie'

gezamenlijk initiatief van POM Oost-Vlaanderen, Provincie Oost-Vlaanderen, Flux50 en WaterstofNet.

Europese programma's in Oost-Vlaanderen

Interregionaal
Interreg Europa

Transnationaal
Interreg Noordwest-Europa
Interreg Noordzee regio

grensoverschrijdend
Interreg 2 Zeeën
Interreg Vlaanderen-Nederland
Interreg France-Wallonie-Vlaanderen

Vlaanderen
EFRO Vlaanderen

Oost-Vlaanderen
PDPO III

Met de steun van:

Europese programma's en rol van het provinciebestuur

- Deelname in beslissingsorganen (Comité van Toezicht en Stuurgroep)
- Dagdagelijkse uitvoering van het Programma
- Provinciaal contactpunt, loketfunctie
- Certificeringsautoriteit (via POM)
- Cofinanciering via reglement

Europa en provinciale inzet

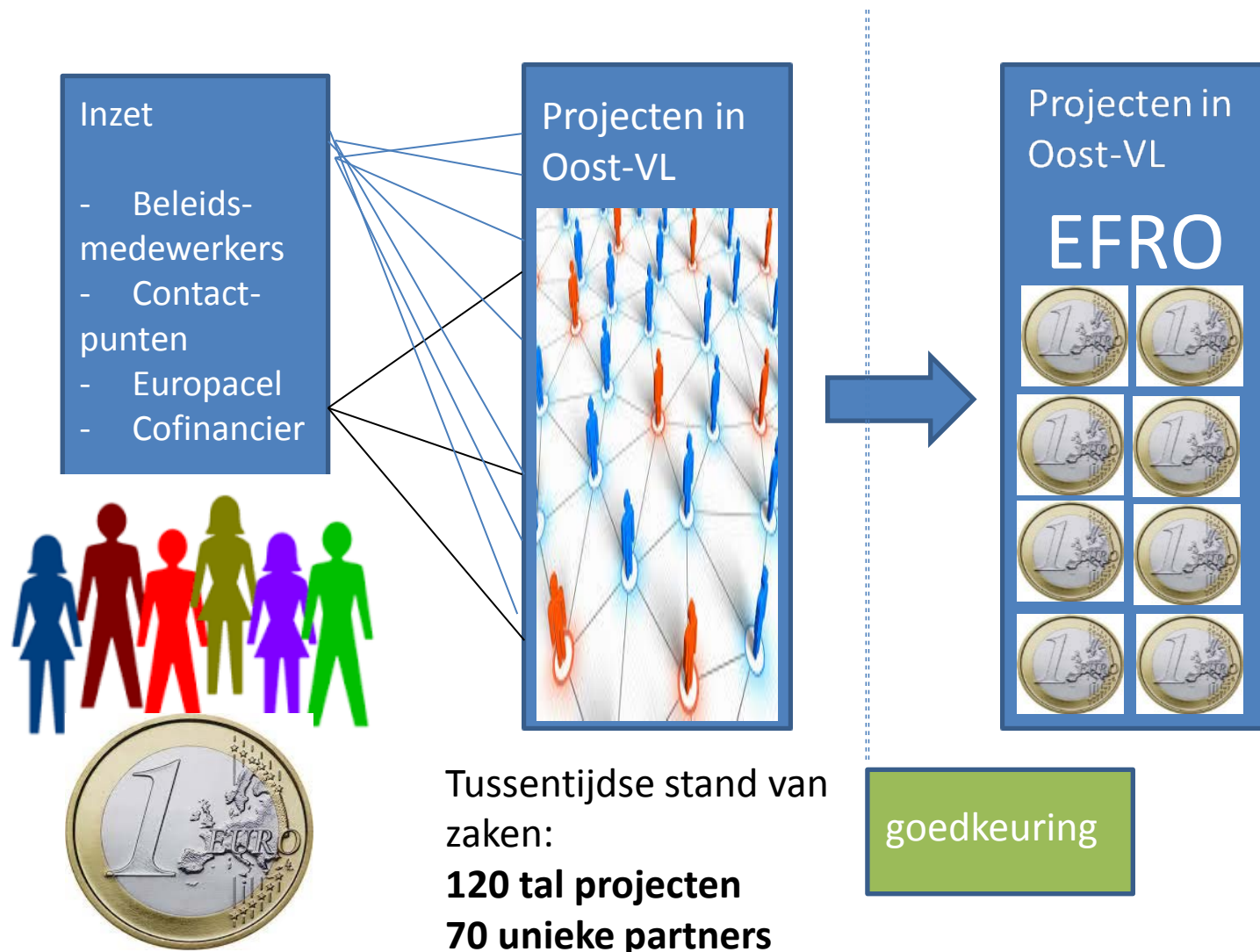
Via de dienst Economie, Europese & Internationale Samenwerking?

- Beleidsmedewerkers Europese samenwerking
- Provinciale contactpunten EFRO en Vlaanderen-Nederland
- Belang van de ‘Europacel’
- Informatiepunt Europa Direct

Wat doet de dienst Economie, Europese & Internationale Samenwerking?

- **Informereren:** over de details van elk programma en meest recente ontwikkelingen
- **Ideeën** en belangrijke onderwerpen voor projecten aanreiken
- Helpen in de zoektocht naar de juiste **partners**
- **Begeleiding** om een projectaanvraag voor te bereiden, in te dienen en uit te voeren (inhoudelijk/financieel/procesmatig)

Hefboomeffect EU projectwerking

Europese projecten in Oost-Vlaanderen

- Europese prioriteiten: Energie-efficiënte verweven in prioriteiten
 - o Onderzoek en Innovatie
 - o Concurrentiekracht KMO
 - o Koolstofarme economie
 - o Klimaatverandering, risicopreventie en beheer
 - o Milieu en hulpbronnen
 - o Duurzaam vervoer
 - o Werkgelegenheid en arbeidsmobiliteit

- Verschillende EU-projecten momenteel lopende met doelstellingen omtrent 'energie'
 - Provinciebestuur als uitvoerder
 - Oost-Vlaamse organisaties met steun uit EU-cofinancieringsreglement
 - Andere Oost-Vlaamse organisaties rond energie

Projectendatabank euprojecten.oost-vlaanderen.be

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://euprojecten.oost-vlaanderen.be/nl/home/>. The page features the logo of the province of East Flanders (provincie Oost-Vlaanderen) in the top left and navigation links (HOME, ZOEK EEN EUROPEES PROJECT, CONTACT) in the top right. The main heading is "Ontdek Europa in je buurt" with a sub-heading "Projectenwebsite met Europese projecten in Oost-Vlaanderen". Below this is a paragraph of text and a search button labeled "Zoek hier een Europees project". A large banner image shows a map of Europe with a red location pin over East Flanders and the text "Oost-Vlaanderen & Europa vinden elkaar" surrounded by the European Union flag stars. At the bottom, there is a section for "Recente projecten" with three image thumbnails.

provincie
Oost-Vlaanderen

HOME ZOEK EEN EUROPEES PROJECT CONTACT

Ontdek Europa in je buurt

Projectenwebsite met Europese projecten in Oost-Vlaanderen

Europa is voor velen onder ons een ver-van-ons-bed-show. Toch kunnen heel wat projecten uit jouw buurt rekenen op Europese steun. Met deze projectenwebsite wil het provinciebestuur je laten kennismaken met de door Europa gesteunde projecten in Oost-Vlaanderen. Daarnaast hopen we Oost-Vlaamse actoren te kunnen inspireren met deze projectrealisaties en warm te maken om de Europese subsidiemogelijkheden te verkennen.

Europa en Oost-Vlaanderen vinden elkaar!

Het Oost-Vlaamse provinciebestuur is sinds vele jaren actief betrokken in Europese programma's en sensibiliseringsactiviteiten. Ons Europa team staat klaar om mogelijke initiatiefnemers te sensibiliseren en te ondersteunen bij de uitwerking en uitvoering van hun projecten. Meer informatie over de Europese programma's vind je op de [provinciale website](#). Via de werking van het [informatiepunt Europa Direct](#) zet de provincie in op zijn informatieve en sensibiliserende rol over de impact van Europa op ons dagdagelijks leven.

Zoek hier een Europees project 🔍

Recente projecten

Smartgreen - Big Data and eco-innovative resource use in the NSR Greenhouse industry - greening the growth in horticultural production

[< Terug naar overzicht](#)

De glastuinbouwsector (verse groenten & fruit en sierteelt) is een succesvol en innovatief onderdeel van de economie in de Noord-Zee regio (NSR) met een jaarlijkse output van 9 miljard euro en een directe tewerkstelling van meer dan 500.000 personen. Deze sector omvat meer dan 10.000 KMO's en een uitgebreide, hoogtechnologische toeleveringsketen.

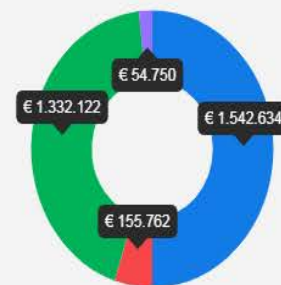
Alle glastuinbouwproducenten in de NSR kampen met gelijkaardige uitdagingen waaronder een hoge afhankelijkheid van energie (CO₂ output >6,6 MT) en water, met een laag aandeel in opwekking of gebruik van hernieuwbare energie. Eco-innovaties in nieuwe of verbeterde manieren/processen zijn nodig om het verbruik van water, energie en chemicaliën alsook de CO₂-uitstoot te verminderen.

DOWNLOAD DIT PROJECT ALS PDF ↓

Financiële info

- EU-subsidie
- Provinciale subsidie
- Andere
- Privaat

Projectleider

Aarhus Universitet

Partners

Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen vzw (PCG), Proefcentrum voor Sierteelt vzw (PCS), Urban Crops, Potplantenkwekerij Dirk Mermans, Syddansk Universitet, Hochschule Osnabrück, Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)

Europese projecten in Oost-Vlaanderen

- Provinciebestuur als uitvoerder met steun EU-cofinancieringsreglement (zie toelichting verder bij verschillende diensten)
 - COBEN - Delivering Community Benefits of Civic Energy
 - See2Do!
 - Smart Energy Link (SEL)
- Oost-Vlaamse organisaties met steun uit EU-cofinancieringsreglement
 - Energieke bedrijven – POM
Doorgedreven begeleidingstraject voor kmo's om tot effectieve investeringsbeslissingen te komen op het vlak van energie-efficiëntie
 - SHINE - Sustainable houses in an inclusive Neighbourhood – Stad Sint-Niklaas
SHINE streeft naar een vermindering van de koolstofuitstoot in residentiële woningen. Het project wil het proces versnellen om energie-efficiënte en hernieuwbare energie technologieën toe te passen bij de renovatie van residentiële woningen
 - ZOVER - Zuid-Oost-Vlaams Energie Reductieproject – Stad Oudenaarde, Stad Ninove, gemeente Kruishoutem, VOKA
Verhoging van de energie-efficiëntie bij KMO's, zowel wat betreft het productieproces als de gebouwen

Europese projecten in Oost-Vlaanderen

- Vervolg Oost-Vlaamse organisaties met steun uit EU-cofinancieringsreglement
 - CARBON2VALUE - Development and demonstration of low CARBON technologies to transform CO₂ and CO streams from the steel industry into new VALUE chains – Arcelormittal Belgium, POM

CO₂-emissies van de staalindustrie met 35 – 45% reduceren door de opsplitsing van de gasstromen in gezuiverde CO en CO₂ en de valorisering ervan in vermarktbaar bouwstenen zoals ethanol.
 - Smartgreen - Big Data and eco-innovative resource use in the NSR Greenhouse industry - greening the growth in horticultural production – PCG, PCS

Eco-innovaties in nieuwe of verbeterde processen die nodig zijn om het verbruik van water, energie en chemicaliën alsook de CO₂-uitstoot te verminderen.

Europese projecten in Oost-Vlaanderen

- Projecten andere Oost-Vlaamse organisaties rond energie:
 - BISEPS - Business Clusters Integrated Sustainable Energy PackageS: Universiteit Gent - wetenschapspark Oostende
 - MET-Certified - Development of International Standards and Certification schemes for Marine Energy Technologies: Universiteit Gent - wetenschapspark Oostende
 - HeatNet - Transition strategies for delivering low carbon district heat – Universiteit Gent
 - Nereus - New Energy and REsources from Urban Sanitation – DuCoop bvba
 - Endure - ENSuring DUne RESilience against Climate Change – Universiteit Gent
 - Triple A - stimulating the Adoption of low carbon technologies by homeowners through increased Awareness and easy Access – Universiteit Gent, Eandis
 - SEEV4-City - Smart, clean Energy and Electric Vehicles 4 the City – KUL technologie Campus Gent
 - PECS - Ports Energy and Carbon Savings - Universiteit Gent
 - EnOp - CO2 voor energieopslag - Universiteit Gent
 - EnEf – EnergyEfficiency - Universiteit Gent

OVERZICHT vanuit DE POM Oost-Vlaanderen

POM Oost-Vlaanderen

- **Investering** via POM in aandeel in Zonneberg én waterstofproductie: Het grootste aaneensluitende park voor zonne-energie in de Benelux – 55.000 zonnepanelen en een nieuwe bestemming... www.terranozasolar.be
- **Investeren** in projecten van derden

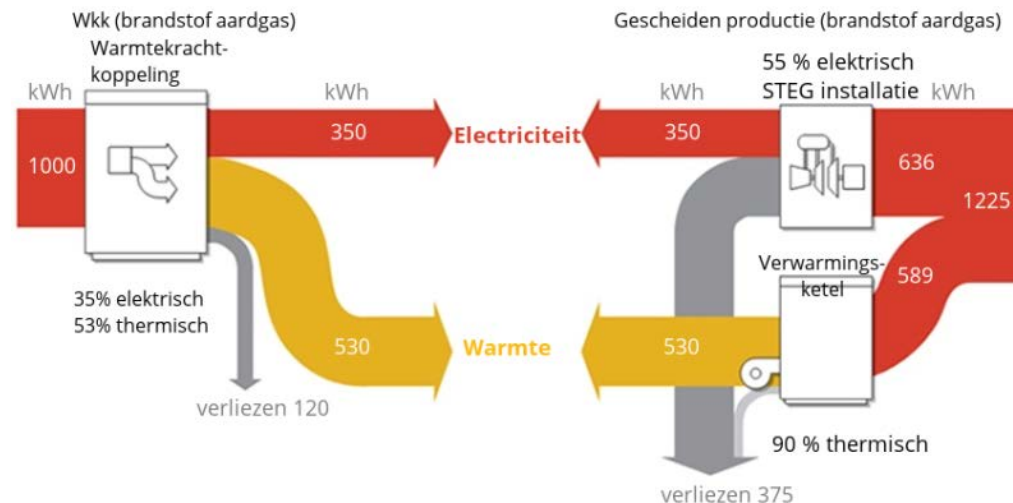
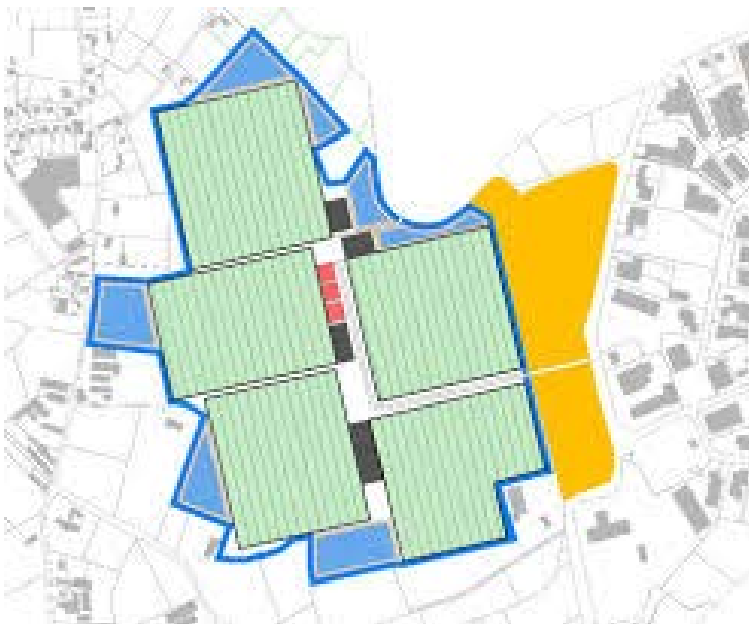
POM Oost-Vlaanderen

- **Ontwikkeling** van hét referentie bedrijventerrein Eiland Zwijnaarde – verplicht CO₂ neutraal voor bedrijven – aparte NV oprichten op energievoorziening te regelen – vergunningsaanvraag voor windmolens, aanvraag voor regelluwe zone, zonnepanelen op zichtheuvel wordt onderzocht, verplichting BREEAM, energie-opslag op terrein wordt onderzocht, alternatieve mobiliteit, ...
<http://eilandzwijnaarde.be/>

POM Oost-Vlaanderen

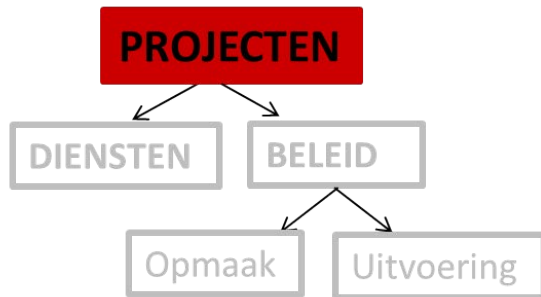
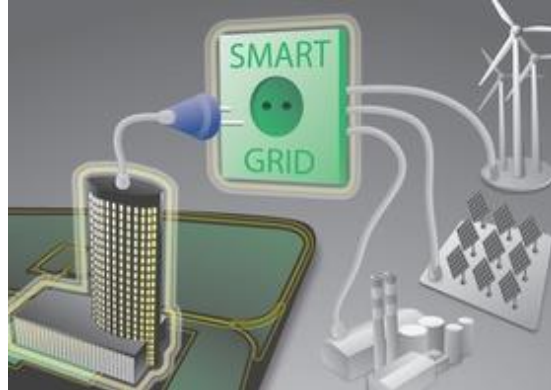
- Uitvoering** van (*in house*) opdrachten in samenwerking met andere diensten, bv drijvende zonnepanelen, duurzame en geclusterde glastuinbouw in Beveren-Melsele – samen opzet energiebedrijf; WKK op aardgas, 7ha para agrarische bedrijven die van reststromen kunnen gebruik maken, ...

POM Oost-Vlaanderen

- **Uitvoering** van projecten:
 - Multimodaal transport: Biertrein – demonstratie in samenwerking met AB Inbev en distributiecentrum Delhaize
 - Carbon2Value – demonstratie in samenwerking met Arcelormittal, LanzaTech en Dow Benelux
 - Energieke bedrijven – energie efficiënte voorbeelden creëren bij KMO's
 - SEL – Smart Energy Link

S(mart) E(nergy) L(ink)

- Nieuwe energiesystemen ontwerpen en aanzet tot realisatie doen in een aantal demo cases
- Vanuit 'energie hotspots', bedrijventerreinen en winkelcentra
- Belangrijke stappen zetten ovv: het versneld realiseren van hernieuwbare energieproductie en het sturen van energiestromen in lokale smart grids
- Bedrijventerrein Zaubeeek en Hoogveld in provincie Oost-Vlaanderen

- Output:
 - Aanzet nieuw energiemodel vanuit energie-hot-spots
 - Instrumentarium voor eerste stappen realisatie: samenwerkingsovereenkomsten, contracten, businesscases, ..

OVERZICHT vanuit Landbouw en Platteland

Landbouw en Platteland informeert, stimuleert en sensibiliseert

- **Stimuleren van energie-efficiëntie en de productie van hernieuwbare energie op landbouwbedrijven door sensibilisatie**
 - Organiseren studienamiddag rond pocketvergisting ism Inagro (2015)
 - Opmaken **brochure Energiek Melkveehouden** ism Innovatiesteunpunt op basis van energie-audits op melkveebedrijven (2016)
 - Opmaken **brochure Energieke Sierteelt onder glas** – slim omgaan met energie op je bedrijf op basis van energie-audits op sierteeltbedrijven (nieuw – 2018)
- **Stimuleren van lokale, kleinschalige verbranding van KOH en snoeiafval voor verwarming**
 - **Brochure Energieke houtkanten** (2014)
 - Studiedag en bus rondrit 'Doe meer met lokale houtige biomassa' (2016) ism Oost-Vlaanderen Energielandschap
 - Stimuleren aanplantingen op en rond land- en tuinbouwbedrijven (doorlopend)
 - opmaak landschapsbedrijfsplannen
 - organisatie groepsaankoop plantgoed voor land- en tuinbouwers
 - subsidie houtige landschapselementen
 - Advies rond valorisatie houtige biomassa uit het landschap voor land- en tuinbouwers (doorlopend)

Landbouw en Platteland

- **Subsidies voor plattelandsprojecten**
 - Klimaatneutraal Oost-Vlaanderen is een thema, waarbinnen een project kan ingediend worden. Alle info via www.plattelandsloket.be
- **Uitvoering van projecten klimaatfonds Klimaatgezond Oost-Vlaanderen**
 - **Energiestudie in de glastuinbouw/sierteelt** (2016 en 2017)
 - **Drijvende zonnepanelen op glastuinbouwbedrijven**
 - ism Proefcentrum voor Sierteelt, POM, ... (2017 en 2018)
- **Partner in projecten klimaatfonds Klimaatgezond Oost-Vlaanderen**
 - **Stimuleringskader houtige biomassa**
 - ism Oost-Vlaanderen Energielandschap, dienst Milieubeleidsplanning, ... (2016, 2017 en 2018)
 - **Van biomassa uit het provinciaal domein De Gavers en omliggende landschap tot hernieuwbare brandstof**
 - ism Oost-Vlaanderen Energielandschap, domein De Gavers, ... (2018)
- Deelname aan klankbordgroep IWT-Project Pocket Power
 - Pocketvergisters worden nu ook getest bij andere type bedrijven (b.v. varkens)

Energiestudie op glastuinbouwbedrijven (2016 & 2017)

- Verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen in de glastuinbouw.
- Verlagen van de ecologische voetafdruk van onze glastuinbouwproducten
- Opmaken van beslissingsboom voor de keuze van een meer duurzame energievoorziening op glastuinbouwbedrijven

Output:

- Interactieve workshop (lerend netwerk) met telers en voorlichters (oa proefcentra, studiebureau)
- Energiestudie: een beslissingsboom & beschrijving van de verschillende alternatieve energiesystemen
- 4 energie-audits op glastuinbouwbedrijven
- Resultaten bundelen in sensibiliserende brochure Energieke sierteelt onder glas

Drijvende zonnepanelen op glastuinbouwbedrijven (2017 & 2018)

- Drijvende zonnepanelen produceren hernieuwbare energie zonder extra ruimte in te nemen. Voor glastuinbouwbedrijven is dit bijkomende functie voor de waterbekkens op het bedrijf.
- Opzetten opstelling van drijvende zonnepanelen op waterbekken & uittesten. Naast de praktische toepasbaarheid en het effect op de waterkwaliteit wordt ook het financiële aspect bekeken.
- In aanvulling op (drijvende) zonnepanelen bieden slimme meting, slimme sturing en gebruik van een batterij kansen op glastuinbouwbedrijven.

Output

- Verkennend onderzoek naar financieel plaatje en voordelen voor de telers
- Rendabiliteitsstudie/haalbaarheidsstudie door de POM
- Realiseren installatie drijvende zonnepanelen
- Uitwerken businessplan
- Monitoring van de elektriciteitsproductie. Uitbreiding naar slimme meting, slimme sturing en gebruik van een batterij

OVERZICHT vanuit Oost-Vlaanderen Energielandschap en Ruimte

Huidige werking van het Programma

Motor

2,5 VTE

Kennis, expertise, netwerk, ... ←

PROJECTEN

+ 2 VTE

DIENSTEN

BELEID

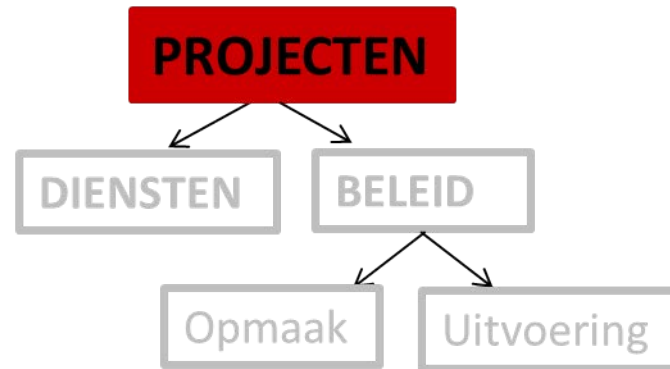
Opmaak

Uitvoering

WAARDEN

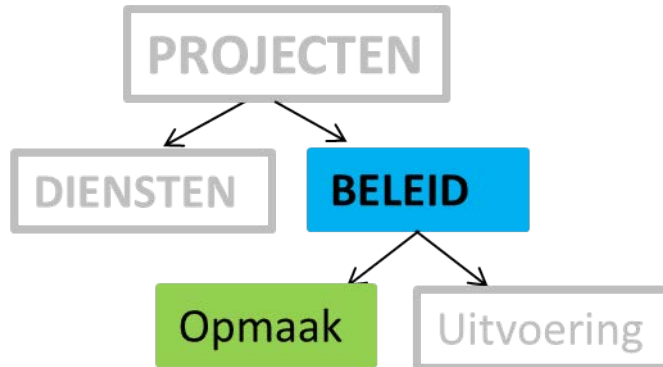
Duurzaam Geïntegreerd Ruimte Oost-Vlaanderen 2050 Klimaatgezond Maatschappelijk ...

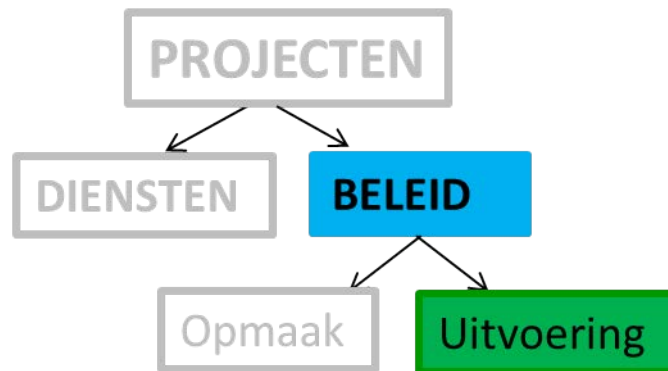
- (Oost-Vlaanderen Energielandschap 1.0) - strategisch project
- Oost-Vlaanderen Energielandschap 2.0 - strategisch project
- (Milde Meetjes) - Leader
- Energiek Meetjesland - Leader
- Stère & Stimuleringskader houtige biomassa - Klimaatgezond Oost-Vlaanderen
- COMMunity BENefits – Interreg NSR
- Smart Energy Link – Interreg Vlaanderen-Nederland
- *DOEN!* – in aanvraag , Interreg Vlaanderen-Nederland
- *RHEDCOOP* - in aanvraag , Interreg Vlaanderen-Nederland
- *EHUBt* – in herwerking strategisch project
- *INSY* – in opmaak, Interreg X

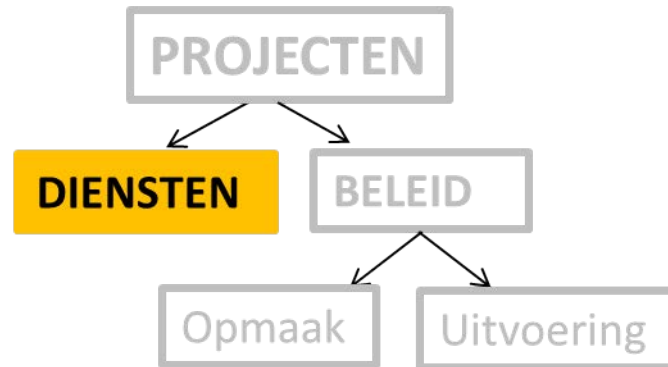
Energielandschap
OOST-VLAANDEREN

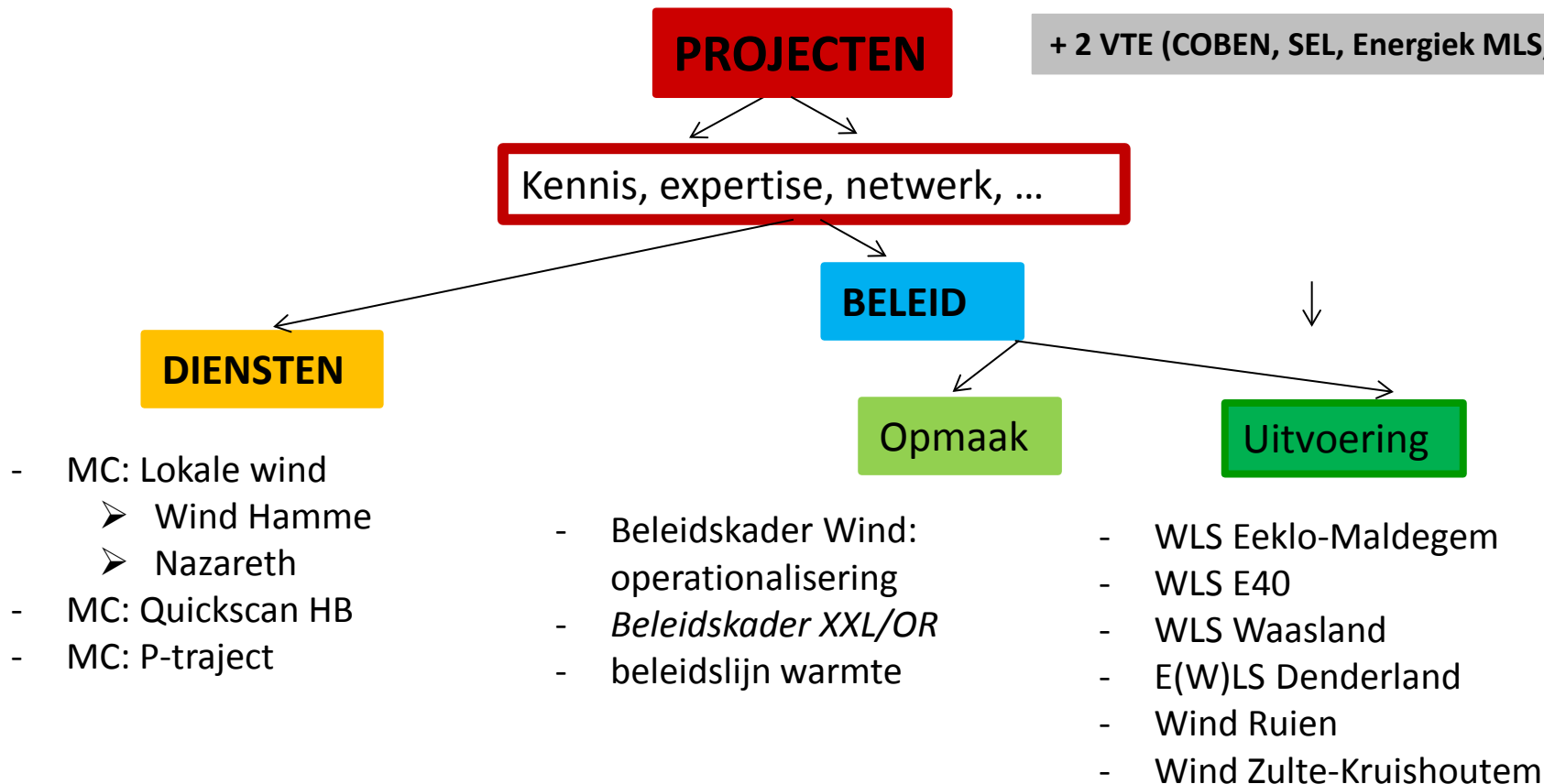
- Proces uitbreiding beleidskader wind
 - Aanpak aanduiden bijkomende gebieden voorbij huidig beleidskader
- Opmaak ruimtelijk beleidslijn warmte
 - Eerste stap beleidslijn
 - Opstap naar volledig warmtebeleid

- Operationalisering beleidskader wind: windlandschappen, windkracht 2020
 - Windlandschap Eeklo-Maldegem + Milde Meetjes (omgevingsfonds)
 - Windlandschap E40 tussen Aalter en Aalst
 - Windlandschap Waasland
 - Energielandschap Denderland
 - i.k.v. BEK Zulte-Kruishoutem
 - i.k.v. Reconversie Ruien
- Rechtstreekse participatie
- Omgevingsfonds

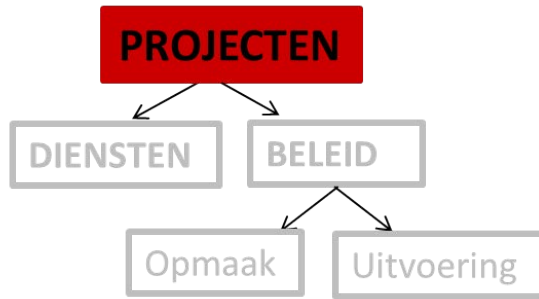
- Aanbod aan gemeenten via milieucontract:
 - Procesbegeleiding en een participatietraject voor de gedragen ontwikkeling van lokale windprojecten
 - Quick scan 'energie uit lokale houtige biomassa'
 - Co-Creatie voor een gesmaakt participatietraject

WAARDEN

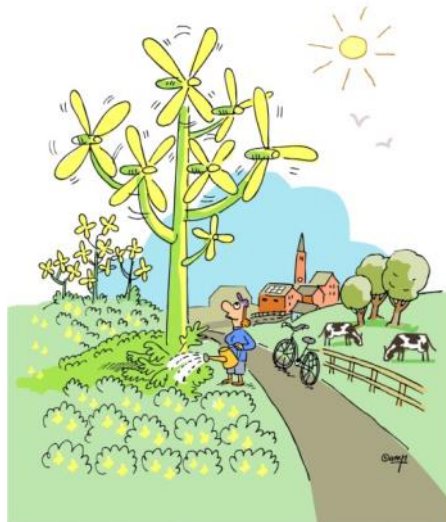
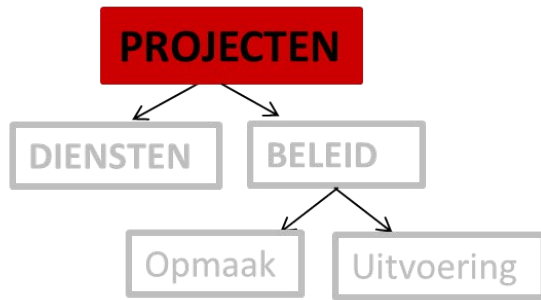

GEDETAILLEERDER OVERZICHT

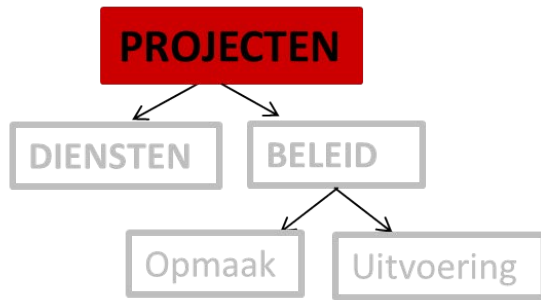
(Oost-Vlaanderen Energielandschap 1.0) - strategisch project
Oost-Vlaanderen Energielandschap 2.0 - strategisch project

- Motor van:
 - Programma Oost-Vlaanderen Energielandschap in provincie Oost-Vlaanderen
 - Opzetten van verderwerking van programma Oost-Vlaanderen Energielandschap als 'Horizontale werking Energie' in provincie Oost-Vlaanderen
 - Bijkomende projecten
- Output:
 - Via projecten
 - Via opmaak beleid
 - Via uitvoering beleid

Milde Meetjes Omgevingsfonds windlandschap Eeklo-Maldegem

- Facilitator van de uitwerking van het omgevingsfonds in het windlandschap Eeklo-Maldegem
- Fonds moet van start bij draaien van windturbines : voor 13 windturbines zal dat ongeveer begin 2019 zijn
- Output:
 - Participatietraject – extrapoleerbaar bij andere windlandschap en ‘lokale wind’
 - Structuur en statuten , middelen, bestuursvorm van omgevingsfonds wind door lokale omwonenden

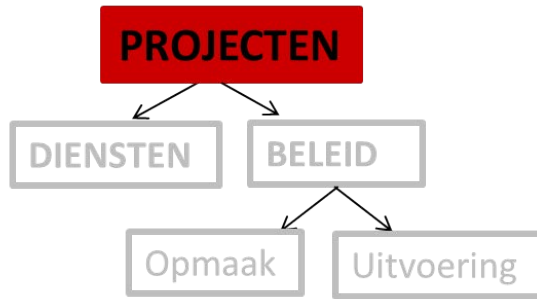

Energiek Meetjesland

- Informeert en ondersteunt agrarische bedrijven bij hun investeringen in duurzame energie.
- Samenwerkingsverband van 'energieboeren' wordt opgericht dat als voortrekker functionele vorming en contactmomenten zal organiseren voor collega rurale ondernemers.
- Één gezamenlijk pilotproject wordt uitgewerkt → PV
- Output:
 - Werkbaar model om tot PV projecten te komen bij rurale ondernemers
 - Voorbeeld participatietraject om rurale ondernemers tot PV projecten te bewegen
 - Educatiemateriaal inzetbaar in participatietraject

Met de steun van:

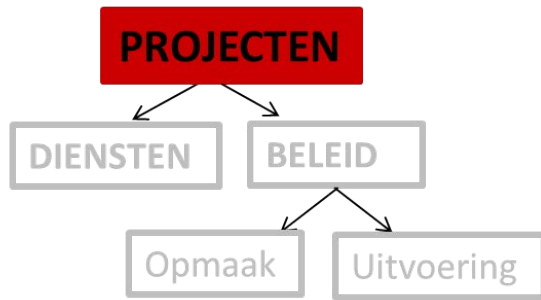
CO(mmunity) BEN(efits)

Gebaseerd op de ontwikkeling van het warmtenetwerk in Eeklo, zorgt COBEN voor

- Het opbouwen van een consortium dat de betrokkenheid van, de meerwaarde voor en het eigenaarschap van de omgeving includeert.
- Het faciliteren in de uitrol van een warmtenetwerk met onder andere restwarmte en houtige biomassa.
- Het ontwikkelen van een dupliceerbare methodiek voor het implementeren voor grote duurzame energie-installaties die voldoen aan bovenstaande opdracht.

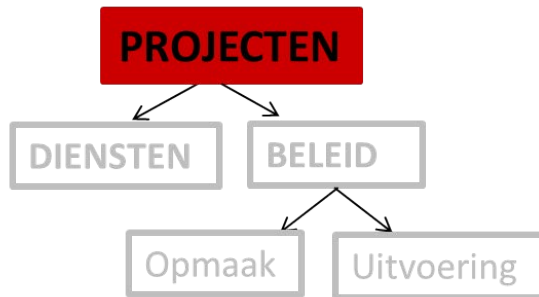
Doelstellingen: CO² emissie reductie, Warmtenet met restwarmte of duurzame groene energie zoals biomassa, Meerwaarde voor de omgeving, Eigenaarschap van de omgeving, Betrokkenheid en draagvlak vanuit de omgeving, Repliceerbare methodiek

- Output:
 - Verankeren van voorgaande in de werking van het warmtenetwerk in Eeklo
 - Methodiek te vertalen in een toolkit voor lokale besturen: zelf aan de slag voor de ontwikkeling van een gedragen warmtenetwerk (brochure, databank van voorbeelden, interessante documenten, laatste regelgeving, warmtekaart op straatniveau) – **ism Warmtenetwerk Vlaanderen**
 - Advisering naar beleid toe: in beleidslijn warmte provincie Oost-Vlaanderen , warmtebeleid Vlaanderen, BRV Vlaanderen, ...

Houtige biomassa

- Creëren van een vraag aan houtige biomassa – gebaseerd op het huidig (en te activeren) aanbod van houtige biomassa uit landschaps-, natuur- en bos onderhoud
- Opzetten van de logistieke keten van hout naar ketel en de biomassa hub (verzamelen, drogen, stockeren, verbranden, warmte&elektriciteit produceren en verdelen)
- Participatietraject om voorgaande mogelijk te maken
- Communicatietraject om voor- en nadelen van energie uit houtige biomassa te duiden en vooral gemeentebesturen te activeren
- Output:
 - Realisatie van (een aantal) biomassaketels, mét uitgewerkte hub en logistieke keten
 - Communicatietools houtige biomassa
 - Aanbod dienstverlening naar gemeenten: trajecten aanbod + hub + logistiek

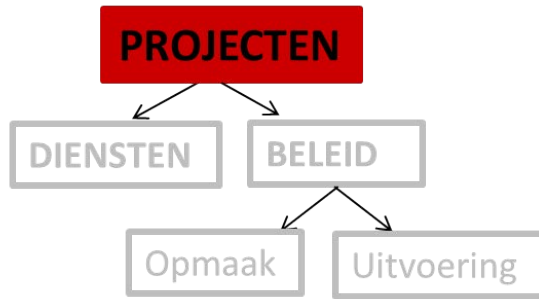
IN AANVRAAG

DOEN! (voormalig: “Energiesmakelaar”)

Probleemstelling: energie uitwisseling (warmte!) vnl B2B, niet structureel, wel opportunistisch.. Gemiste kansen!
Doen heeft als doel:

- Gerichte ondersteuning van stakeholders van idee tot concreet engagement
 - ✓ Technische, organisatorische en juridische ondersteuning bij de voorbereiding
 - ✓ Overleg bevorderen tussen stakeholders voor verankering in het (lokale) beleid en het lokale economisch/maatschappelijk weefsel;
 - ✓ Bewustzijn verhogen, kansen identificeren en communiceren om de stap te maken van een individueel naar een collectief systeem;
 - ✓ Onzekerheden uitklaren, risico's identificeren en waar geëigend, trachten af te dekken.
- Intensiteit ondersteuning neemt af naarmate project concreter
- Neutrale rol is een troef
- Output:
 - Uitgeschreven ROL van ENERGIEMAKELAAR → op te nemen/aan te bieden door provincie Oost-Vlaanderen? Uitdragen zodat opgenomen wordt door andere overheden (andere provincies, steden, gemeenten)
 - Beleidsaanbevelingen warmte, nieuw energiesysteem, ...

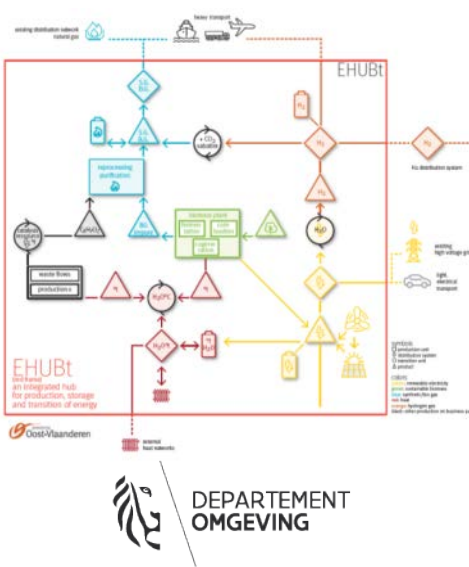
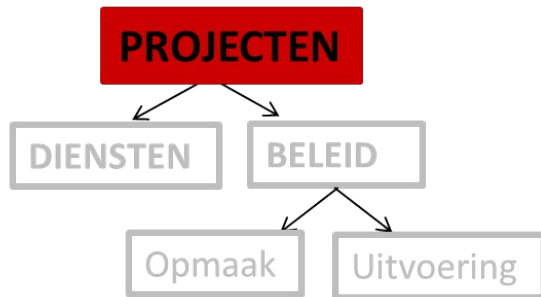
IN AANVRAAG

R(enovatie) H(ernieuwbaar) E(nergie) D(ienst) COÖP(eratief)

- Opmaken van sluitende ESCO modellen
- Voor renovatie en hernieuwbare energieproductie
- Voor particuliere woningen en maatschappelijke voorzieningen (scholen, ziekenhuizen, gemeentebouwen, ...)
- Ontworpen voor en door burgerenergiecoöperatieves
- Die in het traject en met de modellen geprofessionaliseerd worden
- Ondersteund door publieke organisaties
- Met een aanzet van een campagne om de aanpak elders ook doorgang te doen vinden.

Output:

- Sluitende ESCO modellen
- Voor een matrix aan renovatie en hernieuwbare energieproductiemaatregelen
- Voor een matrix aan eerder kleinschalige gebouwen
- Met een aanzet van een campagne om de aanpak elders ook doorgang te doen vinden.

IN HERWERKING

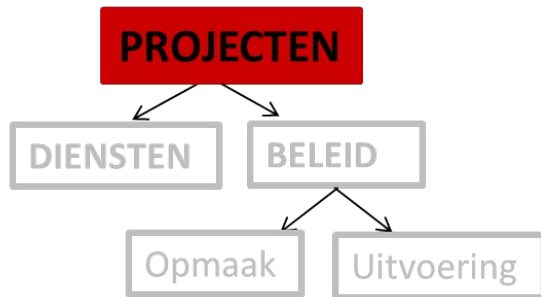
EHUBt –

Energiehubs op bedrijventerreinen als mitochondriën van het stedelijk metabolisme

- Energietransitie naar een energiesysteem dat even flexibel is voor de gebruikers
- Waar energie zo efficiënt mogelijk wordt geproduceerd en verbruikt – maar vooral hernieuwbaar en duurzaam
- Vereist een koppeling van elektriciteit-warmte en transport via energie opslag en omslag
- Deze opslag en omslag installaties zijn nieuwe ruimtevragers die bij uitstek een stek kunnen krijgen op bedrijventerreinen
- Bedrijventerreinen zijn grote energievragers maar hebben ook grote hernieuwbare, duurzame energiepotenties
- Ontwerpen van EHUBt model en bijhorende technisch, economische en juridische aspecten obv 4 concrete bedrijventerreinen (Balgerhoeke, Zaubeek, Ruien en Gentse Kanaalzone)

Output:

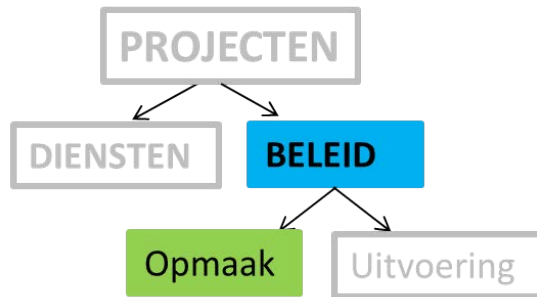
- Opmaak van een EHUBt-model plus toolkit
- Een zo ver mogelijke uitvoering met de ruimtelijke, economische, ecologische en maatschappelijke afwegingen die moeten gemaakt worden.
- Testen van de extrapoleerbaarheid van het ontwikkelde EHUBt model
- Vertaling van het EHUBt model naar Vlaamse ruimtelijke visie 'energiehub's op bedrijventerreinen' Communicatie & disseminatie van de resultaten

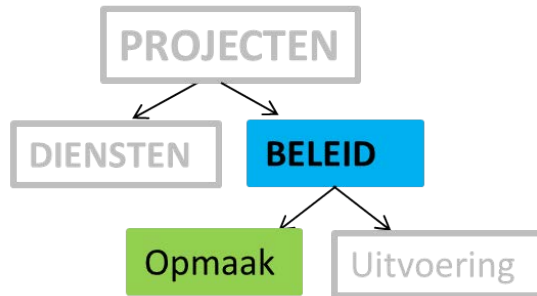
IN OPMAAK

INSY

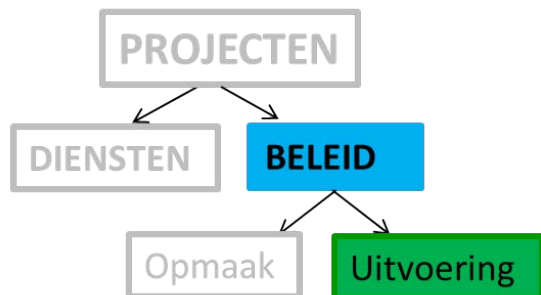
- Ontwikkeling van het energienetwerk in North Sea Port
- Te starten met warmte uitwisseling
- Arcelor Mittal betrokken
- Aandachtspunten:
 - Restwarmte
 - Biomassa verwerkingseenheden
 - Mogelijke uitkoppelingen laagwaardige warmte naar omliggende woningen – hier de koppeling met DOEN!

- Proces uitbreiding beleidskader wind
 - Aanpak aanduiden bijkomende gebieden voorbij huidig beleidskader
- Doelstellingen energetisch → ← ruimtelijk
- Proces uitbreiding beleidskader wind
 - **STAP 1** = Optimalisatie huidig beleidskader: instrumenten om huidig beleidskader meer op te vullen → belemmeringen wegwerken
 - **STAP 2** = Huidig beleidskader XL: uitbreidingen aan de randen van het huidige beleidskader
 - **STAP 3** = Aansnijden open ruimte
- Toepassen in concrete processen:
 - Energielandschap Denderland
 - Windlandschap Waasland

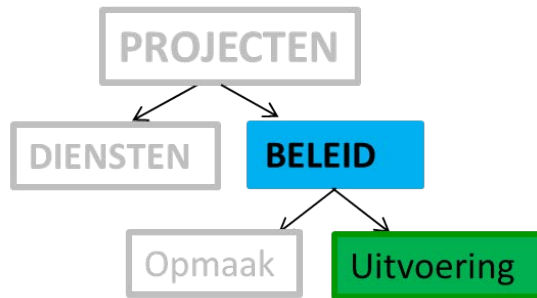

- **Opmaak ruimtelijke beleidslijn warmte**
 - Eerste stap beleidslijn
 - Vanuit beslist beleid: Kernnota 'Maak ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050' toepassen op relevante onderdelen van 'Oost-Vlaanderen klimaatgezond 2050'
 - Sterke link met ruimtelijke ontwikkeling (huidig en gewenst)
 - Opstap naar volledig warmtebeleid
- **Input van provinciale diensten, van externe experts warmte en ruimte**
- **Voorjaar 2018**

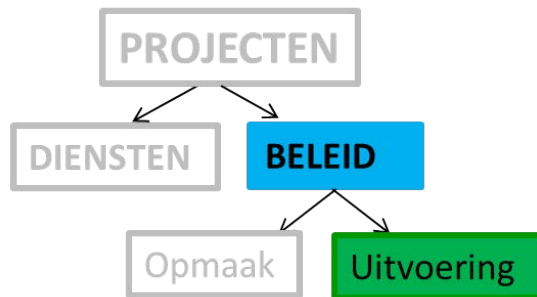

- Windlandschap Eeklo-Maldegem + Milde Meetjes (omgevingsfonds)
 - 19 vergunningen ingediend in de concentratiezone
 - 13 zonder beroep volledig vergund
 - 2 x 3 windturbines in beroep
 - Omgevingsfonds moet operationeel zijn tegen bouw – verwacht najaar 2018
 - Rechtstreekse participatie komt maar moeizaam tot stand en lang niet met alle projectontwikkelaars

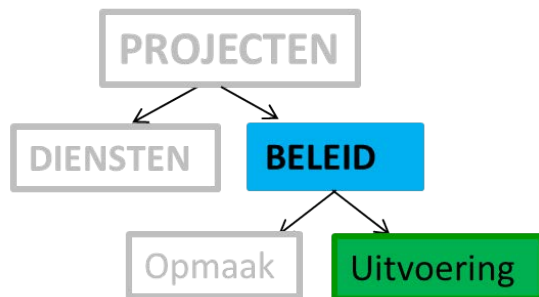
→ → → *Energielandschap Eeklo-Maldegem*

- Windlandschap E40 tussen Aalter en Aalst
 - Nevele – Hansbeke: vergunningen opnieuw bij RvvB – twee projecten lopende op en rond bedrijventerrein Drongen = buiten C-zone
 - Bedrijventerrein Zwijnaarde: twee bestekken voor een projectontwikkelaar met voorwaarden worden gelanceerd door UGent en NV Eiland Zwijnaarde – Oost-Vlaanderen Energielandschap coördineert totale communicatie en participatie
 - Melle/Wetteren: in beroep – project buiten C-zone aan afrit Erpe-Mere geweigerd
 - Windkouter: vraag naar actieve verderzetting windontwikkeling door Sint-Lievens-Houtem
 - Erembodegem: in beroep
 - Hernemen PRUP pas bij resultaten van FASTlane

- Windlandschap Waasland
 - Gebiedsgericht proces gestart najaar 2013
 - Hernemen ism Interwaas
 - Herzien proces:
 - ✓ Nieuwe RUP procedure
 - ✓ Uitbreiding zone met Lokeren, Moerbeke, Zwijndrecht
 - ✓ Uitbreiding opdracht: in stappen voorbij huidige beleidskader wind
 - Timing: herstart na goedkeuring nieuwe opdracht, ? Begin 2018

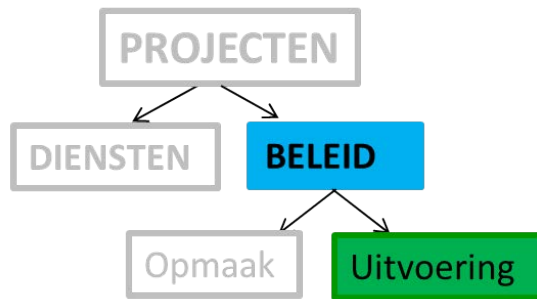

#PLANNINGKWADRAAT

SP DENDERLAND

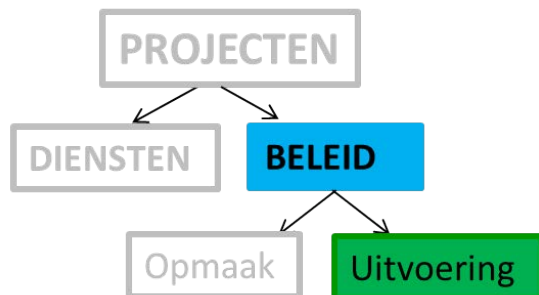

- Energielandschap Denderland
 - Uitvoering gecoördineerd door strategisch project Denderland, Oost-Vlaanderen Energielandschap adviserende rol
 - Doelstelling energieneutraal in 2050 zeer bepalend voor aantallen windturbines – hoe mee omgaan?
 - Naar stapsgewijze uitbreiding van beleidskader wind

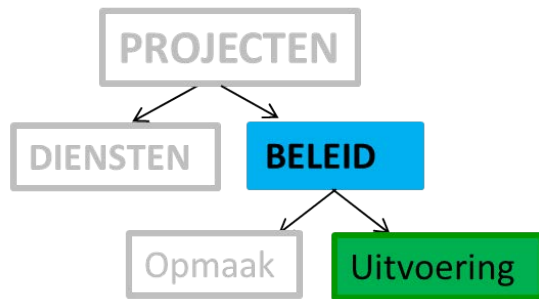

- i.k.v. BEK Zulte-Kruishoutem

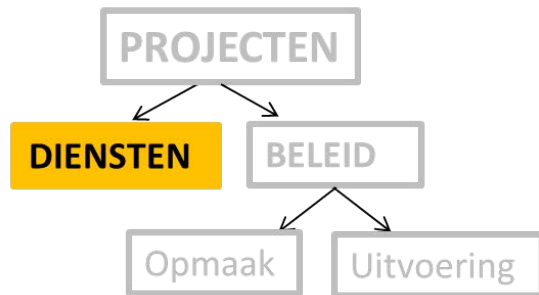
- Op bedrijventerrein Zaubeeek
- Oost-Vlaanderen Energielandschap coördineert communicatie en participatietraject
- Start begin 2018
- Aanvraag ondersteuning lokale windontwikkeling Nazareth → afwegen proces windlandschap Gent-E17-Zuid
- Verschillende processen lopen er parallel:
 - ✓ Wind
 - ✓ Smart Energy Link
 - ✓ Optimalisatie bedrijventerrein Zaubeeek (PRUP Oost-Vlaanderen)
 - ✓ *EHUBt*
- Afstemming in 1 project brengt duidelijkheid en win-wins

- i.k.v. Reconversie Ruien
 - Reconversie proces – PRUP Oost-Vlaanderen
 - planMER bepaalt mogelijkheden windturbines, nog geen resultaat
 - *Locatie EHUBt*

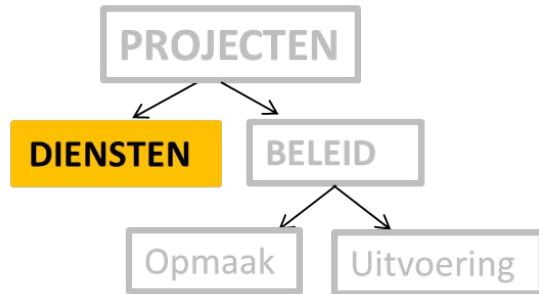

- Omgevingsfonds
 - Wordt ontwikkeld in windlandschap Eeklo-Maldegem vanuit Milde Meetjes waar 5 projectontwikkelaars engagement gegeven
 - Zal worden ondergebracht bij Koning Boudewijnstichting
 - Moet operationeel zijn tegen dat de windturbines kunnen draaien (begin 2019?)
- Rechtstreekse participatie
 - Twee projectontwikkelaars (Eeklo-Maldegem) geven aan te willen onderhandelen met lokale coöperatieve maar loopt niet vlot
 - Anderen passen eigen (niet rechtstreekse) coöperatieve toe
 - 'Inbreken' met coöperatieve op bestaande ontwikkelingen lukt niet goed, weinig meerwaarde
 - Meerwaarde samenwerking projectontwikkelaar-coöperatieve vooral heel vroeg in proces → inbouwen in wind Oost-Vlaanderen
 - Al vier coöperatieven in Oost-Vlaanderen : Volterra – Meetjesland, Energent – Gent en ruime omgeving, Stroomvloed – midden-Zuid-West-OostVlaanderen, Denderstroom - Denderland
 - Bewegingen in Waasland en DDS

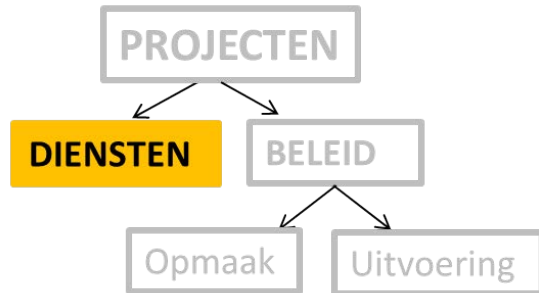

- Aanbod aan gemeenten via milieucontract *: procesbegeleiding en een participatietraject voor de gedragen ontwikkeling van lokale windprojecten
 - Op plaatsen waar geen windlandschappen kunnen (dat is voor provincie) en geen ander provinciaal initiatief is
 - Stappen:
 - Kerngroep samenstellen
 - Lokaal windpotentieel screenen
 - Doelstellingen bepalen
 - Via stakeholderanalyse het participatie en –communicatietraject ontwerpen, kapstok is omgevingsfonds traject
 - Samenstellen projectteam wind (met externe actoren)

** In ruil voor een bijdrage, biedt een team van provinciale deskundigen ondersteuning op technisch-wetenschappelijk, juridisch, beleidsmatig of educatief vlak. Dit gebeurt altijd in nauw overleg met de gemeente. Een hapklaar aanbod van 11 klimaatprojecten helpt jouw gemeente bij de uitvoering van het klimaatplan. We werken hiervoor samen met de Bond Beter Leefmilieu vzw en Oost-Vlaanderen Energielandschap. De projecten zijn geïnspireerd op de gemeentelijke klimaatplannen.*

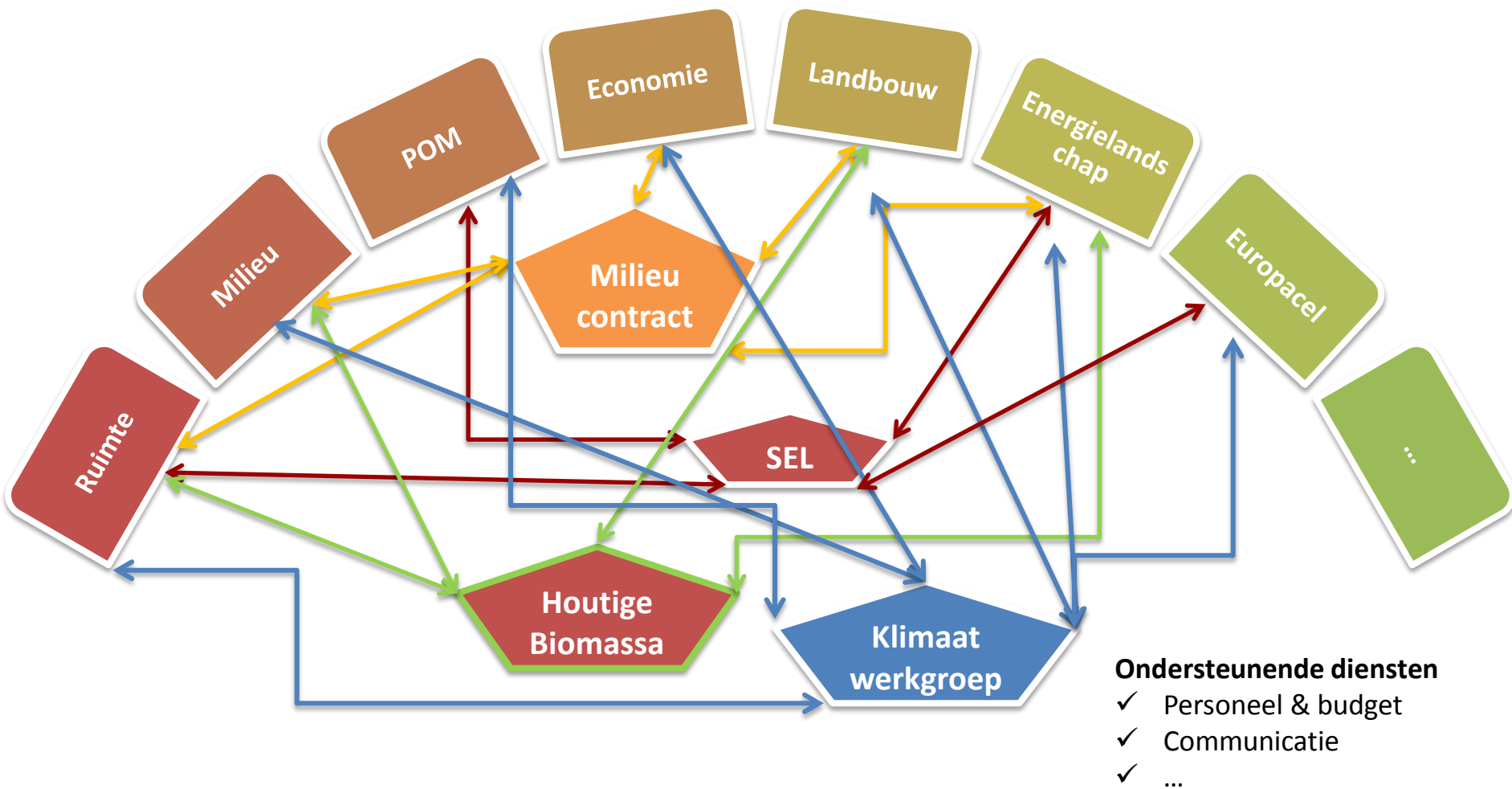
- Aanbod aan gemeenten via milieucontract: quick scan 'energie uit lokale houtige biomassa'
 - Hoe kan een deel van het gemeentelijk patrimonium verwarmd worden met een biomassaketel?
 - Antwoorden op deze vragen worden geformuleerd:
 - In welke gebouwen kan een nieuwe kleine biomassaketel
 - Middelen nodig?
 - Welke houtige biomassa is beschikbaar, welke kan geactiveerd worden?

- Aanbod aan gemeenten via milieucontract: co-creatie voor een gesmaakt participatietraject

- Doel: activeren en betrekken van burgers bij de klimaatacties
- Specifieke doel wordt afgebakend → participatietraject wordt ontworpen
- Volgende stappen:
 - Startoverleg met kerngroep
 - Ontwerpworkshop → draiboek participatiemoment + communicatietraject
 - Begeleiding van het participatiemoment
 - Evaluatie van het participatiemoment en identificeren van volgende stappen

Huidige samen-werking energie

Horizontale werking rond energie in provincie Oost-Vlaanderen

→ Stroomlijnen vele ad hoc werking

= activeren van nog meer potentieel, houden en uitbouwen van expertise in een zeer snel evoluerend thema

= doelgerichter werken, op maat van provincie

= inspelen op hoge maatschappelijke nood

= sterke input voor een provincie 2.0

